

Dr. Waldmann József

(1912—1983)

A Módszertani Közlemények hasábjain szomorú hírként kell tudatni az olvasókkal, a volt tanítványokkal, az ország különböző vidékein élő barátokkal, ismerősökkel, hogy a magyar pedagógusképzés, a magyar kulturális élet, a magyar nép művelődésügyének, Szeged közéletének lelkes és jelentős személyisége, főiskolánk egykori népszerű, mindenki által szeretett és megbecsült tanszékvezető tanára meghalt. Népszerűségét, mindig fiatalos személyiségét, életkedvét semmi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy élete végéig mindenki számára Jóska, Józsi bácsi maradt.

Élete példája annak az életútnak, amelyet azok jártak végig, akik hozzá hasonlóan a népből indultak el, s végigjárták a tanítóvá, tanárrá válás útját, s egész életüket a nép műveltebbé válására szentelték. Benne is kitörölhetetlen emlékként maradván meg a tanítóképző személyiségformáló hatása, minden munkahelyén és munkaterületén a jövőd tanítók, tanárok nevelését tartotta szem előtt.

A mindig tevékeny, mindenütt nagy lelkesedéssel dolgozó Waldmann József gazdag és értékes életet élt. 1912. szeptember 24-én Szegeden született. Itt járt polgári iskolába, majd tanítóképzőbe. 1933-ban Nagymágocson tanít, majd 1934-ben Szegedre kerül vissza, s beiratkozik a polgári iskolai tanárképző főiskolára. 1937-ben Taksonyban lesz tanító. 1942-ben Tápéra helyezik át, s innen vonul be katonának. 1945-ben újra Szegeden van, s továbbfolytatja tanítói és igazgatói tevékenységét Tápén. Még 1945-ben megszervezi a későbbi országos hírű tápéi népi együttest, amellyel az I. Országos Kulturális Versenyen első díjat nyer. 1951-ben e tevékenységéért kapja meg a Magyar Népköztársaság Érdemérem arany fokozatát. Közben beiratkozik a tanárképző főiskola magyar-történelem-ének szakára, s megszerzi az általános iskolai tanári diplomát. Az 1951/52-es tanévet a szegedi Móra iskolában tölti, majd 1952–1954-ig a szegedi Művelődési Osztályon dolgozik mint népművelési csoportvezető. 1954-től 1959-ig a szegedi Tisza-parti Általános Iskola igazgatója. 1959-től 1963-ig a szegedi Tanítóképző Intézetben lesz tanár. Ebben az időszakban végzi el a Marxista Esti Egyetemet, majd a József Attila Tudományegyetemen a pedagógia szakot. Doktori disszertációját néprajzból készíti el. 1963-ban – a tanítóképző megszüntetése után – a Tanárképző Főiskola neveléstudományi tanszékére kerül adjunktusként, majd docensként. Új munkahelyén elsősorban a népművelés szakképzést látja el, szervezi és irányítja a főiskolai hallgatók népművelési elméleti és gyakorlati kiképzését. Az 1970-es évek lehetőséget teremtettek a népművelési szakképzés újraszervezésére. Nagy lelkesedéssel veszi ki részét ebből a munkából is. 1975-ben bízzák meg az újonnan szervezett népművelési tanszéki csoport vezetésével, amelyet 1977-ig, nyugdíjba vonulásáig látott el nagy szakértelemmel és hivatástudattal.

Munkásságát több kitüntetéssel ismerték el: 1958-ban az Oktatásügy Kiváló Dolgozója, 1972-ben a Kiváló Népművelő kitüntetést kapja meg.

Széles körű társadalmi, közművelési feladatokat látott el. Vezeti a szegedi Kendergyár kórusát és a szegedi ÉDOSZ együttest. Elnöke volt a Szeged városi I. kerületi Tanács kulturális állandó bizottságának, majd tagja a Végrehajtó Bizottságnak. Dolgozott mint a Megyei Módszertani Központ referense, valamint a Népművelési Intézet külső munkatársa. Kultúrnevelési felelőse volt a Csongrád megyei Pedagógus Szakszervezeti Bizottságnak.

Főiskolánkon is aktívan vett részt a társadalmi feladatokban. A Kulturális Bizottság vezetője, majd a Szakszervezeti Bizottság elnöke lett. Ebben a funkciójában látta el a Módszertani Közlemények felelős kiadójának munkáját.

Tudományos munkássága elsősorban a népművelés, a közművelődés területén jelentős. Mintegy 40 tanulmánya jelent meg.

Waldmann József személyében egy nagyon értékes munkatárstól és baráttól kell búcsúznunk. Bámulatra méltó az a szellemi, szakmai felkészültség, a magyar kulturális élet alapos ismerete, a népművelési feladatok mindennapi problémáiban való tájékozottság, amivel Ő rendelkezett. S csodálatos az a széles körű emberi kapcsolatrendszer, a közvetlenségnek, a népszerűségnek az a hálózata, amely Őt körülvette, s az a tisztelet, amelyet mindenütt kifejezésre juttattak iránta. Tanítványai szeretetében az iránta érzett lelkesedés, rajongás a belőle sugárzó humanitást tükrözte vissza.

Személyisége, élete, tanítása nagyon sok tanítványának formálta tanári egyéniségét, hivatástudatát, s ezért őrizzük emlékét nagyon sokáig sok szeretettel és megbecsüléssel.

Dr. Bereczki Sándor

DR. GYUKICS ANTAL
Kiskunhalas

A hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók felzárkóztatásának pedagógiai kérdései

I.

Napjainkban, a tudományos-technikai forradalom kibontakoztatásának időszakában a szocialista társadalom a személyiség minden oldalú és harmonikus fejlesztését igényli. A szocialista társadalom alapelveiből következik, hogy tegyük lehetővé minden gyermek képességeinek kibontakoztatását.

Oktatásügyünk az elmúlt, több mint három évtized alatt, történelmi jelentőségű eredményeket ért el. A tanulás, illetve továbbtanulás feltételei tekintetében azonban az egyes családok között – a kétkezi dolgozók hátrányára – ma is jelentős különbségek vannak.

Míndezért a munkás- és parasztcsaládok gyermekeinek felkészültsége akkor is alacsonyabb, mint a szellemi és alkalmazotti dolgozóké, ha képességeik azonosak. Az iskolai gyakorlatban a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása felelősségteljes munkát igényel.

A felzárkóztatás igénye az általános iskolában is jelentkezik, rendkívül fontos, aktuális problémává vált. A nevelők egy része foglalkozik a gyenge tanulók felzár-